

Sygnatura akt VI Ka 977/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **29 grudnia 2015 r.**

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Schoenborn (spr.)

Sędziowie SSO Kazimierz Cieślukowski

SSO Grzegorz Kiepura

Protokolant Marzena Mocek

przy udziale Elżbiety Ziębińskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 29 grudnia 2015 r.

sprawy **M. Ł.** ur. (...) w Z.,

syna L. i W.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 3 lipca 2015 r. sygnatura akt II K 1166/14

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrze.

Sygn. akt VI Ka 977/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zabrze rozpoznawał sprawę z wniosku M. Ł. o wydanie wyroku łącznego.

Ostatecznie przedmiotem postępowania objętych zostało trzynaście skazań M. Ł. w następujących sprawach karnych:

- Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt VII K 511/03
- Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt VII K 300/04
- Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt II K 198/02
- Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt VII K 599/09
- Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt VII K 739/05

- Sądu Rejonowego w Katowicach sygn. akt IV K 548/08
- Sądu Rejonowego w Gliwicach sygn. akt III K 481/04
- Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt VII K 6/06
- Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej sygn. akt II K 669/06
- Sądu Rejonowego w Mikołowie sygn. akt II K 627/13
- Sądu Rejonowego w Siemianowicach Śląskich sygn. akt II K 715/13
- Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt II K 1234/13
- Sądu Rejonowego w Zabrze sygn. akt II K 486/14,

z uwzględnieniem, iż w sprawie II K 429/09 Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej zapadł już wyrok łączny wymierzający skazanemu kary łączne:

- 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności z połączenia tego rodzaju kar jednostkowych orzeczonych w sprawach VII K 511/03, II K 198/02, VII K 739/05 i III K 481/04,
- 2 lat pozbawienia wolności z połączenia tego rodzaju kar jednostkowych orzeczonych w sprawach VII K 599/05 i VII K 6/06.

W związku z tym Sąd Rejonowy w Zabrze wyrokiem łącznym z dnia 3 lipca 2015 r. sygn. akt II K 1166/14 pozostawił w mocy wyrok łączny wydany w sprawie II K 429/09 w zakresie orzeczonych nim kar łącznych, a na mocy art. 85 kk, art. 86 § 1 kk i art. 87 kk orzekł wobec skazanego karę łączną 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności - z połączenia kary pozbawienia wolności wymierzonej w sprawie II K 1234/13 oraz kary ograniczenia wolności wymierzonej w sprawie II K 627/13 - na poczet której w oparciu o art. 577 kpk zaliczył okres odbytej kary w sprawie II K 1234/13.

Dalej w zakresie wyroków w sprawach VII K 300/04, IV K 548/05, II K 669/06 i II K 715/13 postępowanie umorzył.

Rozstrzygnął też o kosztach przyznając stosowną kwotę obrońcy z urzędu, a samego skazanego zwalniając od ich ponoszenia z powołaniem się na przepis art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych.

Apelacje od tego wyroku łącznego złożył jedynie skazany. W istocie zaskarżył orzeczenie w całości, skoro nie zgodził się z orzeczeniem kar łącznej pozbawienia wolności z połączenia tylko dwóch kar jednostkowych i to jeszcze ze skutkiem prowadzącym do wydłużenia mu o 2 miesiące okresu izolacji, gdy tymczasem uważa, że wyrok łączny powinien poprawić jego położenie. Należało zatem wywnioskować, iż nie akceptując zaskarżonego wyroku przynajmniej domaga się jego uchylenia oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W toku rozprawy apelacyjnej wywiedziony środek odwoławczy poparł obrońca wnosząc ogólnie o łagodniejszy wyrok łączny.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył co następuje.

Apelacja skazanego musiała skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji właściwemu po myśli art. 569 § 1 kpk.

Zaskarżony wyrok zapadł z ewidentną obrazą art. 410 kpk, która miała wpływ na jego treść.

Zgodnie z przywołanym przepisem mającym z mocy art. 574 kpk zastosowanie w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego, podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy. Przepis ten określa zatem podstawę dowodową wyroku, czyniąc niedopuszczalnym wykorzystywanie

jakichkolwiek dowodów nieznanymi uczestnikom postępowania, w szczególności wówczas, gdy mają one stanowić podstawę ustaleń faktycznych.

Ujawnienie okoliczności następuje zaś w drodze przeprowadzenia dowodów. W przypadku dokumentów polega ono na ich odczytaniu lub ujawnieniu bez odczytywania (por. art. 393-394 kpk).

Jest natomiast oczywistym, iż podczas rozprawy, na której zapadł zaskarżony wyrok, zgodnie z zapisami dokumentującego jej przebieg protokołu, Sąd Rejonowy ograniczył się do odczytania wniosku skazanego o wydanie wyroku łącznego, opinii o skazanym z Aresztu Śledczego w Z. oraz danych o karalności (k. 86). Żadnych innych dowodów nie przeprowadził. Tymczasem jak wynika to również z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, swe ustalenia musiał oprzeć na dowodach z dokumentów urzędowych w postaci orzeczeń wydanych w sprawach objętych postępowaniem o wydanie wyroku łącznego, czy to na wniosek skazanego, czy też korzystając z uprawnienia do działania z urzędu w tym zakresie określonego w art. 570 kpk (k. 97, 97v). To właśnie dopiero na podstawie tego rodzaju dowodów, a nie opinii o skazanym, czy też danych o karalności, mógł bowiem ustalić wszystkie okoliczności istotne w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, w którym rozstrzygnięcie merytoryczne oparte być mogło niewątpliwie na zasadach określonych w art. 85 kk i następne w ich brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. (por. art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396)). Nie wystarczyły więc Sądowi Rejonowemu informacje o sędzie i dacie wydania przez niego prawomocnego wyroku skazującego za przestępstwo, czy też rodzaju i rozmiarze orzeczonej kary, ale potrzebował również dokładne dane odnośnie czasu popełnienia poszczególnych przestępstw, ich kwalifikacji prawnej, nie wyłączając także innych informacji o okolicznościach ich popełnienia. Na takowe wskazywały zaś treści orzeczeń zapadłych w poszczególnych sprawach, czy to wyroków skazujących, czy też choćby wydawanych na etapie postępowania wykonawczego decyzji o zarządzeniu wykonania kar pozbawienia wolności orzeczonych uprzednio z zastosowaniem instytucji probacji. Takowych w żadnym razie nie ujawnił, zatem nie uczynił podstawą faktyczną zapadłego wyroku łącznego. Oczywiście w realiach niniejszej sprawy istotnym było również wiedzieć, że w przeszłości wobec skazanego zapadł już wyrok łączny, a zatem należało także ustalić, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 575 kpk. Czynności dowodowych w tym kierunku zmierzających Sąd Rejonowy również jednak nie przeprowadził, a należało ujawnić wręcz całość akt sprawy II K 429/09, żeby dowiedzieć się, iż po wydaniu wobec skazanego poprzedniego wyroku łącznego w szerszym zakresie, niż to zostało stwierdzone, zachodziła potrzeba wydania nowego wyroku łącznego. Wyrokując w sprawie II K 429/09 Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej na podstawie dostępnej mu dokumentacji (odpisu orzeczenia w sprawie IV K 548/05 z informacją, że skazany nie figuruje w wykazie Wp, względnie brakiem informacji o zarządzeniu wykonania kary – k. 132-134, 185-187; informacji z K. nieuwzględniającej zapadłego w dniu 31 sierpnia 2008 r. orzeczenia zarządzającego wykonanie kary pozbawienia wolności – k. 160-161; opinii o skazanym nieuwzględniającej jako wprowadzonej do wykonania kary ze sprawy IV K 548/05 – k. 83, 124, 166; nadto akt sprawy IV K 548/05, w której nie znajdowały się materiały dotyczące zarządzenia wykonania kary – k. 76) mógł bowiem ustalić jedynie, że w sprawie IV K 548/05 M. Ł. został skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, co też uczynił (k. 286-287).

Niewątpliwie tego rodzaju ustalenie, powielone w niniejszym postępowaniu, nawet gdy już z ujawnionej przez Sąd Rejonowy informacji K., ale również załącznika do posiadanej opinii o skazanym (nie wiadomo jednak czy ujawnionego), wynikało, że orzeczona z warunkowym zawieszeniem kara pozbawienia wolności została 31 sierpnia 2008 r. zarządzona do wykonania, co więcej w okresie od 21 grudnia 2008 r. do 21 października 2009 r. M. Ł. zdążył ją odbyć w całości, w żadnym razie za aktualne uchodzić nie mogło, zatem nie było prawidłowym. Co więcej powinno prowadzić do wniosku, że zaistniała nowa okoliczność, która węzłem jednej kary łącznej, dotychczas ukształtowanej z połączenia kar orzeczonych w sprawach VII K 511/03, II K 198/02, VII K 739/05 i III K 481/04, bo tylko te poprzednio nadawały się do połączenia w zgodzie z art. 89 § 1 kk jako kary bezwzględne prowadzące do wymierzenia kary łącznej tego samego charakteru (por. uchwałę SN z dnia 27 marca 2001 r., I KZP 2/01, OSNKW 2001/5-6/41), nakazywała objąć również karę wymierzoną skazanemu w sprawie IV K 548/05, co do której tak poprzednio, jak i obecnie, zapadło orzeczenie umarzające postępowanie. Kiedy bowiem w sprawie IV K 548/05 skazanemu przypisano popełnienie przestępstwa popełnionego w dniu 8 czerwca 2002 r., nie powinno być obecnie przeszkód materialno-prawnych do połączenia orzeczonej w tej sprawie kary pozbawienia wolności, mającej aktualnie charakter kary bezwzględnej,

z innymi tego rodzaju karami wymierzonymi M. Ł. za przestępstwa, których dopuścił się przed dniem 5 listopada 2003 r., kiedy to zapadł wobec niego wyrok w sprawie VII K 511/03, pierwszy chronologicznie w rozumieniu art. 85 kk dla układu przestępstw objętego rozstrzygnięciem o karze łącznej ze sprawy II K 429/09, które w niniejszym postępowaniu Sąd Rejonowy raczył „pozostawić w mocy”.

Już więc tylko w powodu obrazy art. 410 kpk zaskarżony wyrok należało uchylić w całości i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania. W dalszym postępowaniu Sąd Rejonowy nie popełni zaś tak kardynalnego uchybienia, jak to wytknięte mu przez Sąd odwoławczy. Dodatkowo wnikliwie zapozna się z dokumentacją, by ustrzec się przed nieprawidłowymi ustaleniami odnośnie treści skazań i ich późniejszych modyfikacji. Będzie też pamiętał, że nie jest znanym prawu procesowemu orzeczenie o pozostawieniu w mocy poprzednio wydanego wyroku łącznego, czy też konkretnie zawartych w nim rozstrzygnięć o karach łącznych. W takiej sytuacji opartej na ustaleniu, że nie pojawiło się nowe skazanie nie ujęte w poprzednim wyroku łącznym (rozumiane również jako późniejsze zmodyfikowanie skazania objętego wyrokiem łącznym), czy też choćby jeden z wyroków stanowiących podstawę już wydanego wyroku łącznego nie został uchylony lub zmieniony, a więc gdy nie wystąpi przesłanka, o jakiej mowa w przepisie art. 575 kpk, powinno zapaść orzeczenie o umorzeniu postępowania w oparciu o przepis art. 17 § 1 pkt 7 kpk (por. wyrok SN 17 listopada 2004 r., V KK 326/04, LEX nr 141340; wyrok SN z 18 lutego 2005 r., V KK 458/04, LEX nr 159367; wyrok SN z 25 lipca 2007 r., V KK 168/07, OSNwSK 2007/1/1722; wyrok SN z 15 kwietnia 2008 r., II KK 28/08, LEX nr 393917). W ogóle dostrzeże też Sąd Rejonowy, że każde z jego rozstrzygnięć zgodnie z art. 413 § 1 pkt 6 kpk powinno zawierać wskazanie zastosowanych przepisów ustawy karnej. Uwagę tę Sąd Okręgowy poczynił zaś dlatego, iż zawarte w zaskarżonym wyroku orzeczenie o umorzeniu w części postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego takowej podstawy było pozbawione. Uwzględni również Sąd Rejonowy, że w myśl art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych nie pobiera się odrębnej opłaty od kary łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym. Zatem nieprawidłowym jest wskazywanie art. 17 powołanej ustawy jako jednej z podstaw prawnych do zwolnienia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych. Oczywiście nie umknie Sądowi Rejonowemu obowiązujący w ponownym postępowaniu tzw. pośredni zakaz reformationis in peius oznaczający w realiach sprawy niemożność pogorszenia sytuacji skazanego w stosunku do uchylonego rozstrzygnięcia.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy orzekł jak w części dyspozytywnej swego wyroku.